

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

50. De degradatione seu depositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

executione ordinum, si maiores fuerint, ad beneplacitum
turi praelati. Aduerte, sicut capitulum non potest Sede vacante
litteras dimissorias concedere, ita nec alius quicumque, q
loco Capituli in iurisdictione Episcopi vacante Sede succ
det.

Sexta habetur sess. 24. cap. 1. in decreto de reformat. Si qu
Parochus, vel alius Sacerdos, siue regularis, siue secularis sit, p
iam si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine
licere contendat, alterius Parochi sponsus sine illorum Pa
chi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausu
erit, ipso iure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordi
rio eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, su
quo benedictio suscipienda erat, absoluat.

Septima habetur sess. 23. cap. 17. praefecta Monasterio res
tur, per mensem ante professionem alicuius faciendam, Ep
scopum ipsum certiores facere, alias ab officio est suspen
tam diu, quamdiu videbitur Episcopo.

Octaua habetur sess. 23. cap. 14. de reform. Episcopi a con
binatu postquam a synodo admoniti fuerint, non se emen
tes, ipso facto sunt suspensi. Haec sunt suspensiones conuen
in Concilio Tridentino.

De degradatione seu depositione.

C A P V T L.

Degradatio ad suspensionem reducitur: est autem suspen
pti ordinis perpetua depositio, vt notat Felyn quod
tat Hostien. & Innocen. cap. qualiter 2. num. 50. de ac
cusa. Ecclesia enim non potens auferre characterem ordinis
semel impressum, vsum eius legitimum in perpetuum auferre
& hoc est clericum degradare, & vt sic dicam, deordinare, seu
ab ordine deponere. Dixi autem, legitimum, quia non potest
omnem vsum auferre: nam sacerdos degradatus potest con
secrare, & Episcopus degradatus ordinare, licet peccet graui
sime id facientes, vt dicit Archi. in cap. quod sit. in fin. de con
secrat. dist. 2. & de communi testatur Gemi. in cap. degradatio
s. poterit. in fin. de poen. in 6. Qui vero suscipiunt ab his secer
ter ordinem, manent suspensi. arg. ex. in cap. 1. in fin. de ordi
nat. ab Episcopo, qui renunc. Ex quo sequitur, cum degradatio
sit ordinis depositio, degradatum priuari omni officio, & be
neficium

neficio Ecclesiastico, nam in ordine fundantur. Degradatio igitur ab his omnibus priuat, sed consequenter, quia priuat ordine, cui omnia hæc inniuntur; tenetur tamē horas canonicas recitare, vt affirmat communis sententia, quam sequitur Silu. ver. degradatio. & probatur ex cap. dolentes, de celebr. missa. vbi omnibus ordinatis iniungitur id onus: propter delictum autem, quamuis ordinatus degradetur, non tamen efficitur melioris conditionis, vt ab onere soluat.

Duæ sunt species degradationis, verbalis, & actualis; illa fit verbo tantum cuius hæc est forma, vt habetur in cap. degradatio. de pœn. num. 6. *Auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & nostra auferimus tibi clericalem habitum, & deponimus, & degradamus, & expoliamus, exuimus te ordine beneficij, & priuilegio clericali.* Quæ verba ab Episcopo, cuius est degradare, proferuntur. Actualis est, cum hæc ipsa verba exprimentur, & re ipsa exercentur; nam degradandus vestitur vestibus, & ornamentis, quibus fuit ordinatus, & tunc paulatim incipit denudari ab vltimis vestibus cum appositis verbis: & cum degradatur sacerdos, & auferitur planeta, dicit Episcopus: *Auferimus tibi vestem sacerdotalem & te honore sacerdotali priuamus,* similiter in alijs, & vltimo raditur caput, vt nullum coronæ maneat vestigium. hæc omnia habentur in prædicto cap. degradatio.

Est autem differentia multiplex inter has duas degradationes. Prima. Actualiter degradatus perdit priuilegium clericale vtrumque, canonis, & fori, nempe, vt sit sub iudice seculari, & qui eum percutit, non contrahat excommunicationem latam contra percussores clericorum: At verbaliter degradatus retinet priuilegium clericale respectu fori, & respectu canonis, ita Abb. cap. tuæ discretionis, de pœn. & in cap. iohannes de cleri. coniugat. & in cap. ad abolendam, num. 10. de hæret. & ibi Io. de Anan. & Archidi. cap. degradatio. de pœn. in. 6. & Diaz. in prax. etim. can. c. 17. in fin. Et hoc, nisi post talem depositionem sequatur incorrigibilitas: nam tunc potest comprimari per iudicem secularem, vt notat Ab. & Io. de Anan. vbi supra, & Boic. in cap. cum non ab homine, numer. 8. de iud. dicens, quod si clericus non depositus ter monitus perdit priuilegium clericale, & potest comprimari per iudicem secularem, multo fortius depositus incorrigibilis, etiam non actualiter degradatus. Aduerte tamen, quod etiam data incorrigibilitate iudex laicus non potest exercere iurisdictione contra clericum,

antequam per Ecclesiasticum sit lata sententia declarata super qualitate incorrigibilitatis. Fely. qui dicit hanc esse communem in cap. cum non ab homine, num. 9. de iudi. Sicut etiam in actualiter degradato est necessaria declaratio, quod est exclusus à clericali privilegio, nec est necessaria alia traditio præ istam declarationem, vt dicunt Gemi. & Franch. cap. de gradatio de poen. in 6. Ista autem declaratoria debet fieri per ipsi iudicem Ecclesiasticum absque citatione, ne fugiat, Abb. in cap. cum non ab homine, num. 9. de iud. Diaz. alios citat in prax. crim. can. c. 131.

Secunda est, verbalis non fit, nisi ab Episcopo cum aliorum interuentu, vt enim habet Goff. in d. cap. degradatio. & in no. foelix. 15. q. 7. ad degradationem Episcopi debent cum Metropolitanano conuenire duodecim alij, quorum maior pars sententia degradationis conueniat. Ad degradandum autem Sacerdotem cum Ordinario debent sex Episcopi conuenire. Ad Diaconum verò & Subdiaconum alij tres. Ad Clericos inferiorum ordinum sufficit proprius Episcopus cum capitulo conuentu, vel aliquorum tenentium locum capituli, potest enim clericus in minoribus degradari, vt habetur can. si Episcopus. 11. q. 3. & cap. degradatio. de poen. in 6. Concil. autem Trid. sess. 15. cap. 4. mutauit ius antiquum, & decreuit, vt Episcopus per se, vel per suum Vicarium in spiritualibus generalem potestatem deponere verbaliter clericum, etiam presbyterum. Actualiter verò per se ipsum: in ijs autem casibus, in quibus de iure Episcoporum multorum conuentus est necessarius, disponit, vt fiat degradatio per Abbates, vsu Mitre, & baculi exprimitur, quod si tot non potuerint inueniri, eorum locum sint personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, ætate græue, & iuris scientia commendabiles. Hæc habentur ex Concilio. Cum autem propter hæresim Sacerdos est degradandus, sufficit Episcopus cum Abbatibus, & iuris doctis. Hæc sunt in verbali degradatione. At in actuali non est opus isto conuentu, quia cum præcessit verbalis, sufficit Episcopus ordinatus absque alijs.

Tertia est, tradendus curiæ seculari, actualiter, & non verbaliter degradatur: traditur autem per declarationem præfate Iudice seculari, cum declarat Episcopus, illum esse illius curiæ; debet tamen intercedere pro eo, quod non moriatur, vt in cap. nouimus de verbo. signif. in fin. vt etiam notat Abb. in cap. cum non ab homine, num. 2. 6. de iudic. Verbaliter

men degradatus non traditur curiæ, si sit corrigibilis, vt habet Boic. in cap. ad abolendum, nu. 21. de hæret. Solet autem tradi tribus de causis, aut propter hæresis pertinaciam, cap. ad abolendam, de hæret. Aut quia fuit falsarius litterarum Apostolicarum, cap. ad falsarium, de crim. fals. Aut propter calumniam, quam quis parauit suo Episcopo. Vel qui a cõuentione intulit, aut inobediens fuit, vt habetur in cap. si quis sacerdotem. ii. q. i. quod vltimum intelligunt Doct. cum incorrigibilis manet, nec parere vult, vt habet Boic. in ca. ad abolendam, num. 21. de hæret. Siluest. in ver. degradatio. num. 6. licet aliqui Doct. inter quos est Innocen. velint etiam data corrigibilitate, post depositionem esse tradendum curiæ seculari, vt per Boic. in d. loco: sed prior opinio est probabilior, & quamuis propter aliud grauissimum crimẽ seculari curiæ tradi posset degradatus, vt propter parricidium, assassinium, vel aliud simile. Silu. in ii. degradatio. nu. 4. Abb. in cap. cum non ab homine, num. 6. de iudi. & in cap. i. in fin. de his, qui filios occid. non tamen propter simplex homicidium, vt habet Anton. tract. de suspens. cap. 4. Si tamen clericus simplex homicida esset incorrigibilis, quod pluribus modis dicitur, vt notat Diaz. in prax. crim. alios citans, posset tradi per Iudicem Ecclesiasticum seculari, vt imponeret illi debitam pœnitentiam, Abb. vbi supra nu. 30. in fin. & ibi Boic. nu. 4. quod intellige, seruata forma, tex. in cap. cum non ab homine. de iud. Clericus autem traditus, seu effectus de foro seculari debet puniri, non ad voluntatem Iudicis Ecclesiastici, sed prout videbitur Iudici seculari, vt notat Abb. in dicto cap. cum non ab homine, & ipse iudex punit pœna per Ciuiles leges imposta laicis pro eodem crimine, cap. ad falsarium. §. nos enim de crim. fals.

Quarta est, degradatio verbalis potest fieri contra absentem contumacem. Actualis verò requirit presentiam cap. nouimus, de verbor. signif. & notat Gem. per illum tex. in d. cap. degradatio. num. 3.

Quinta est, vbi cumque simpliciter fit mentio de degradatione, intelligitur de verbali, & non de actuali, Abb. in cap. at si clerici, col. ii. in prin. de iudic. Fely. in cap. qualibet 2. in fin. de accusat. Diaz. in prax. crim. can. cap. 132.

Sexta differentia est, degradatum verbaliter Episcopus restituere potest. Actualiter verò solus Papa. ita habet Gloss. 2. q. 6. can. ideo. i. ver. at restitutionibus. cui Gloss. consentit Panorm.

cap. at si clerici. de iudic. §. de adulterijs. numer. 14. vbi alle Speculat. affirmantem posse Episcopum etiam actualiter degradatum restituere, quando restitutio est iure requisita; vbi post degradationem appareat falsitas testimonij. Hæc doctrina est probabilior, quamuis si lueat. ver. degradatio. §. 10. alioquinens absolute teneat, solum Papam degradatum restituere posse.

Aduerte, sine accusatione neminem esse degradandum, nec alias sit puniendus, Host. in sum. sit. de accusat. §. quis infestus. sine accusatione. Diaz. vbi supra per tex. in cap. dilectus filius, 2. de sim. vbi Abb. Aduerte etiã, pro nullo crimine tantumcumq; graui imponi clerico pœnam degradationis, si reperiat expresse in iure, Io. de Anan. in cap. 1. nu. 8. de r. pugn. in duel. post Ant. de Burr. Diaz. vbi supra. Quod intellige de pœna degradationis actualis, & non verbalis; illa pro criminibus enormibus potest imponi, vt ipse Ioan. de Anan. notat, & est euidentis.

Quod ad suspensionem spectat, qui per saltum est promotus, nempe inferiori ordine prætermisso superiorem suscipiens characterem quidem recipit, tamen non potest ministrare suscepto, nec omissum accipiat, neutrum autem potest esse sine dispensatione, quam Episcopus impendit, quando ignoranter id factum est, etiam si ignorantia fuerit crassa, vt habetur can. sollicitudo, d. 52. & cap. vii. de cler. per sal. promot. ibi Gloss. & Panorm. & Gloss. etiam cap. pastoralis de sacra. non iterum, vbi agitur de eo, qui prætermissa confirmatione promotus fuit ad ordines; idem enim est iudicium de hoc de illo, qui prætermisso vno ordine inferiori accepit superiorem; quod si scienter id fecit, opinio est varia, Hostien. cap. vii. de cler. per sal. promot. negat posse Episcopum in eo casu dispensare, tamen Gemini. & Præpo. can. sollicitudo, d. 52. asserit etiam posse Episcopum dispensare in eo casu, & idem asserit Hostien. non sibi constans in sum. tit. de cler. per sal. promot. & id est probabile; tamen securius & verius est, non posse, per doctrinam Panorm. cap. ex litteris de cler. non ordinatis. nempe Episcopum non posse dispensare, nisi in casibus iure expressis, cap. dilectus. de temp. ordi. casus autem hic non est expressus, immo tacite insinuat, quod non, vt patet ex can. sollicitudo, d. 52. & cap. vii. de cler. per sal. promot. hoc intellige de iure antiquo; nam iure nouo Concil. Trident. sess. 24. cap. 14. potest Episcopus dispensare cum promotis per saltum.

non ministrauerit, quod locum habet in foro exteriori, quando est publicum; nam in foro interiori quando est occultum, potest Episcopus, etiam si ministrauerunt, per Concil. Triden. sess. 24. cap. 6. Non solum autem qui per saltum est promotus, non potest suscipere omissum ante dispensationem, nec ministrare in suscepto, sed nec ad maiores progredi, donec dispensetur. Ita habent Gemini. & Præpo. can. sollicitudo. d. 52. & ratio id probat, nam ligatus in minori non potest accipere maiorem; unde recte dicit Gemi. loco citato, postquam dispensatum fuerit cum eo, ut suscipiat omissum, & ministret in suscepto, adhuc indigere dispensatione, ut suscipiat maiores.

Duo sunt hoc in loco adnotanda, vnum est, multos, & graues Doct. tenere, promotum per saltum non esse ipso iure suspensum, sed esse suspendendum; unde si ministret ante dispensationem, non fieri irregularem, sed peccare ratione prohibitionis, ita habent Innoc. cap. si celebrat. de cler. excomm. ministr. Archidi. Gemin. Præpo. & Turrecr. can. sollicitudo, d. 52. quæ opinio placuit Tabien. irregularitas. 4. §. 2. tamen contrarium tenuit Hostien. in sum. de cler. per sal. prom. idq; inter Summistas tenuit Silu. ver. irregularitas, §. 13. affirmans esse ipso iure suspensum; mihi tamen posterior sententia magis placet, tum propter Concil. Trid. sess. 23. cap. 14. ubi conceditur Episcopo facultas in vtroque foro dispensandi cum promotore per saltum, nisi ministrauerit, si ergo ministrauerit, non potest Episcopus: quod argumento est per ministerium contrahi irregularitatem, & nouum accedere impedimentum, quod non fieret, nisi esset suspensus. præterea ipse Geminianus fatetur, ante ordinem susceptum, qui est pretermissus, collationem beneficii nullam esse, igitur suspensus erat. Hoc autem intelligo, quando scienter, aut ex ignorantia crassa ordo inferior est pretermissus, si enim ignorantia probabilis aliquo in casu interuenisset, non esset suspensus, sed tantum prohibitus, quando sciuisset post factum. sic affirmat Hugo citatus à Turrecr. can. sollicitudo. d. 52. immo in hoc casu affirmat procedere eundem canonem, & fauet ratio; nam suspensio non contrahitur sine peccato.

Alterum est, Doctores conuertere, an ordo maior teneat, minori non suscepto: certum autem est, loquendo de maioribus, si is, qui minores suscepit, accipiat sacerdotium sine præuio Diaconatu, vel Subdiaconatu, ordinem tenere: id quod probat cap. vni. de cler. per sal. promot. ibi enim Sacerdotium

quidam accepit, non præmisso Diaconatu, nec repetere præcipitur sacerdotium, sed accipere ordinem, qui omissus est. Iudicium tamen est in controuersia, an si laico conferatur sacerdotium, vel aliquis ex maioribus, non præmissis minoribus, teneat: aliqui negarunt, tamen communis opinio Theologorum & Canonistarum tenet, imprimi characterem, & non esse necessarium necessitate sacramenti, sed præcepti ordinem seruare in ordinibus suscipiendis, ita tenent Archi. Gemi. Præp. can. sollicitudo. d. 52. & ibi Glof. & Panor. cap. vii. de cler. per sal. promo. vbi dicit esse communem sententiam, & ibi Glof. & inter Theologos. S. Thom. 4. sen. d. 24. q. 1. ar. 2. q. 4. & Bonau. sen. d. 24. q. 3. Nec est verum quod dicit Hostien. cap. vii. de cler. per sal. promo. nempe talem sacerdotem ordinatum sine inferioribus non conficere corpus Christi, hoc enim falsum est, nam si characterem habet, potest conficere, quamuis male fiat, quia irregularis est, vnde S. Tho. loco citato, qu. 4. ad 2. dicit in superiori omnes inferiores ordines virtute continere, vnde potest facere quod inferior potest. De Episcopatu vero est difficultas, & quidem fatentur omnes, si quis habet sacerdotium, etiam sine inferioribus ordinibus, si Episcopus ordinetur, tenere ordinem, tamen si non est sacerdos, non tenet, nec esse Episcopum, ita tenet Archi. can. sollicitudo. d. 52. Glof. cap. vii. de cler. per sal. promo. cum alijs etiam Doctoribus id ipsum sentientibus. hi nituntur eo maxime fundamentum, quia character Episcopatus non est distinctus in substantia à characterē sacerdotii, quare opinio est cōmuniō inter Theologos. Alij existimantes esse distinctum characterē affirmant Episcopatum etiam laico collatum tenere, id habet Glof. can. sollicitudo. d. 52. & Panor. cap. vii. de cler. per sal. promo. vbi dicit communem sententiam, fateorq; vtrumq; probabile, & propter vtriusq; partis opiniones, si casus eueniret, ordines & missi essent suscipiendi absolute, Episcopatus vero sub conditione, propter dubium: quando enim est dubium, debet etiam ordo, sicut & baptisimus sub conditione exhiberi, vt notat Panor. cap. vii. de cler. per sal. promo. & Præp. can. sollicitudo. d. 52. in hoc autem omnes conueniunt, sine baptismo, quare ianua sacramentorum, nullum ordinem tenere, ideoq; si collati essent non baptizato, essent absolute de nouo ordinandi, vt habetur de presbyt. non bapti.